

Hørings svar bærekraftige anskaffelser av tekstiler

Etisk handel Norge takker for muligheten til å komme med innspill til krav og kriterier til bærekraftige anskaffelser av tekstiler.

Det er positivt at DFØ utvikler standard krav og kriterier til bruk for offentlige oppdragsgivere. Etisk handel Norge ønsker nye krav og kriterier som veiledning for offentlige anskaffelser velkommen. Vi vil her komme med kommentarer og støtte til punktene 8 til 11 i høringsbrevet.

8. Oppstartstid (eie og leie)

Vi er veldig positive til å ha med et slikt krav ved anskaffelser for å unngå svært korte ledetider og press på leverandør som fører til brudd på anstendige arbeidsforhold. Det er vanskelig å gi en konkret anbefaling på minimum oppstartstid da tilgjengelig kapasitet hos produsent vil variere og andelen av en produsents kapasitet som kreves i en enkelt ordre vil være svært varierende. En mulig formulering kan være «normalt minst seks måneder fra kontraktsinngåelse til første leveranse», med et tillegg om at der det er ønskelig med kortere leveringstid skal det gjennomføres en dialog med leverandører.

Avrop i rammeavtaler bør også omfattes av noen begrensninger. Skal en til en hver tid ha mulighet til å gjøre avrop med kort ledetid må en produsent holde av produksjonskapasitet, eller alternativt øke produksjon på en måte som med stor sannsynlighet fører til brudd på arbeidstidsbestemmelser og andre prinsipper for anstendig arbeid. Oppdragsgiver bør sørge for at leverandør har dialog med produsent om tilstrekkelige ledetider og forankrer dette i avtalen.

Det bør tilkomme krav om at leverandør (uavhengig av anskaffelsesform) skal ha dialog med produsent om ledetid for å overholde krav til miljømessig og sosial bærekraft.

9. Sosialt ansvarlig produksjon

Etisk handel Norge er svært positive til et krav med dette formålet. Det er klare begrensninger i bruk av merkeordninger eller tredjepartsrevisjoner som gjør at Etisk handel Norge alltid anbefaler å bruke risikobasert metodikk (aktsomhetsvurderinger) som et komplement til denne tilnærmingen.

I valg av sertifiseringsordninger er det så langt vi kjenner til ikke relevant å benytte UTZ eller Rainforest alliance, disse er nå slått sammen og dekker ikke så langt vi kjenner til tekstil eller fiber brukt i tekstilproduksjon.

GOTS – Global Organic Textiles Standard dekker de spesifiserte krav.

OEKO tex STEP dekker også spesifiserte krav (merk at Oeko tex har flere merkeordninger som ikke nødvendigvis dekker kravene)

Det finnes også spesifikke standarder på ull, lær og andre materialer som kan være relevante.

Det er også avgjørende at det dersom tredjepartsrevisjoner godkjennes tilsvarende slike ordninger gjøres en tydelig avgrensning mot rene policyrevisjoner og desktoprevisjoner, disse gir ikke tilstrekkelig sikkerhet for sosialt ansvarlig produksjon.

Flere av de tilgjengelige revisjonsstandardene bruker også rangeringssystemer og man kan dermed få et revisjonsbevis med en lav score, dette må gjenspeiles i veiledningen dersom man velger formuleringer som åpner for bruk av tredjepartsrevisjoner.

10. Aktsomhetsvurderinger for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter

Vi støtter dette kvalifikasjonskravet.

11. Kontroll av ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter

SA 8000 og SMETA 4-pillar er revisjoner som gir en score og man kan dermed få en revisjon som dokumenterer svært ulik praksis. Dette må gjenspeiles i evalueringsmodellen. Som et generelt punkt må det også anføres at respekt for grunnleggende menneskerettigheter best fremmes gjennom aktsomhetsvurderinger hvor en reiterativt tar tak i vektet risiko og iverksetter tiltak. Det er derfor helt avgjørende at en følger opp avviksrapporter eller GAP-planer som følger av revisjoner for å sikre formålet med dette kriteriet.

Terskelen levelønn i produksjonen er svært høy. Vi er positive til at dette skal gi uttelling, og forutsetter at det vil legges opp til en evalueringsmodell som også premierer de som har oppnådd levelønn for deler av relevant produksjon. Det bør gis poeng for arbeidere som har levelønn ved innbus inngivelse, ikke fremover i tid.

Vår forståelse av kravene i The International accord er at den ikke inneholder krav til levelønn. Den kan derfor ikke sidestilles med de to ovennevnte revisjons-standarder.

Vi mener det er prematurt å be om en spesifikk standard for utregning av levelønn, det er flere anerkjente metoder og også to varianter av den kanskje mest anerkjente Anker-metodologien.

Vi er svært positive til utvikling av spesifikke tildelingskriterier knyttet til anstendig arbeid og levelønn. Det kan være en utfordring å knytte evaluering til binære kategorier som gjennomføring/ikke gjennomføring av revisjon. Det er ofte nødvendig å skue til satte verdier som revisjons-score men også andre variabler for å gi et reelt inntrykk av en leverandørs innsats for å bedre arbeidsforhold på produksjonsstedet.

Med vennlig hilsen

Jonas Ådnøy Holmqvist

Leder offentlig sektor-team

Etisk handel Norge